

Nr 251

Av fru Ryding m. fl., om lagfäst rätt till tjänstledighet för deltagande i vuxenutbildning.

De ständigt ökade kvalifikationskraven i vår tids samhälle på envar verksam person reser frågan om en så utbyggd organisation för vuxenutbildningen att undervisningen kan bli en tillgång för alla med förutsättningar för vidareutbildning. En av de mera framträdande förutsättningarna för detta är att ett tillfredsställande studiesocialt stöd ordnas. En annan fastän till synes mera underordnad förutsättning är att den studerande ges ovillkorlig rätt att efter vidareutbildningens slutförande återgå till den förutvarande arbetsanställningen. Vi begränsar oss i det följande till sistnämnda frågeställning.

Någon formlig skyldighet för kommunerna att anordna vuxenutbildning föreligger ej. En inte obetydlig utvidgning av denna utbildning på det kommunala planet kan emellertid förutses för den närmaste tiden — enligt skolöverstyrelsen omslutande 25 000 elever för budgetåret 1968/69, varav cirka 18 000 i gymnasier och fackskolan. Beträffande den institutionsbundna undervisningen tillkommer här de statliga vuxenskolorna i Norrköping och Härnösand.

Eftersom vuxenundervisningen bör få en starkt framträdande ställning i samhället kan det hävdas, att åtskilliga reformer återstår att förverkliga på detta område även efter 1967 års riksdagsbeslut. Redan i nuvarande utvecklingsstadium framstår som angeläget att tillförsäkra vuxenstuderande garantier för rätt att återta förutvarande anställning efter att vidareutbildningen slutförts. Om inte sådana garantier skapas löper den studerande risken att inte ha någon arbetsplats att återvända till. Denna omständighet kan medföra att vederbörande avstår från den förkovran genom vidareutbildning som skulle vara till gagn för samhället lika väl som för individen själv.

När det gäller studierna vid de statliga skolorna för vuxna, där s. k. varvad undervisning förekommer, ter sig lagfäst tjänstledighet för studier särskilt angelägen. Vi anser emellertid att sådan tjänstledighetsrätt är behövlig också för eleverna vid de kommunala skolorna för vuxenutbildning, trots att utbildningen där anordnas som deltidundervisning. Eleven bör utan risk för att gå förlustig sin arbetsanställning kunna få begagna den »skolfria» tiden för kompletterande självstudier, d. v. s. i realiteten studera på heltid. En lagfäst tjänstledighetsrätt för en sådan form av »varvade» studier

skulle säkerligen få en gynnsam effekt med avseende på vidareutbildningens omfång. Bestämmelsen om rätt till återgång i tjänst efter studietidens slut kunde förslagsvis utformas på sätt som anslöt sig till den som nu gäller för militärtjänst.

Åberopande det anförda föreslås,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om förslag till lagfäst tjänstledighetsrätt för dem som deltar i vuxenutbildning vid statliga eller kommunala skolor.

Stockholm i januari 1968

Gunvor Ryding (vpk)

Eivor Marklund (vpk) Gustav Lorentzon (vpk) C. H. Hermansson (vpk)

Nr 252

Av herr Hedin m. fl., om skyldighet att borttaga gammal taggtråd.

(Lika lydande med motion nr 195 i Första kammaren)

Stockholm den 23 januari 1968

Carl Eric Hedin (h)

Rolf Eliasson (h)

Eric Krönmark (h)